

REPUBLIKA SLOVENIJA
VLADA REPUBLIKE SLOVENIJE

Gregorčičeva 20–25, SI-1001 Ljubljana

T: +386 1 478 1000

F: +386 1 478 1607

E: gp.gs@gov.si

<http://www.vlada.si/>

Predsednik Državnega sveta

DRŽAVNI SVET REPUBLIKE SLOVENIJE

Prejeto:	02-08-2017
Šifra:	
Povezava:	
EPA:	EU:
Sign. zn.:	
Kratica:	

Številka: 00202-10/2017/5

Datum: 1. 8. 2017

Zveza: dopis št.: 020-04/17-23 z dne 5. 7. 2017

Na podlagi 98. člena Poslovnika državnega sveta (Uradni list RS, 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15) vam pošiljam:

- Odgovor na pobudo državnega svetnika Alojza Glavača o spremembi poslovanja upravnih enot na dvojezičnem območju pri izvajanju upravnih overitev,

ki ga je Vlada Republike Slovenije sprejela na 186. dopisni seji dne 1. avgusta 2017.

Franci Povše
namestnik generalne sekretarke

Priloga: 1

Številka: 00202-10/2017/4

Datum: 1. 8. 2017

Odgovor na pobudo državnega svetnika Alojza Glavača o spremembi poslovanja upravnih enot na dvojezičnem območju pri izvajanju upravnih overitev

Državni svet Republike Slovenije je na Vlado Republike Slovenije naslovil pobudo državnega svetnika Alojza Glavača za preučitev možnosti izdaje potrdil o upravni overitvi v enaki obliki, kot že obstaja v registrih upravnih notranjih zadev, in omogoča izbiro med slovensko in dvojezično verzijo izpisa potrdila. Navaja, da je tehnična rešitev enostavna in je za realizacijo potreben le minimalni poseg v programsko rešitev. Pobuda je obrazložena z navedbo, da se je v začetku leta 2017 uvedlo nov način dvojezičnega poslovanja državnih organov na lokalni ravni izven narodnostno mešanega območja. V skladu s tem, strankam, ki prihajajo s slovenskega govornega območja in želijo upravno overitev opraviti v slovenskem jeziku, na sedežu Upravne enote Lendava ali na kateremkoli njenem krajevnem uradu, ki leži na dvojezičnem območju, to ni več omogočeno. Državni svet navaja, da za to ni ustavne in zakonske podlage ter se pri tem sklicuje na 11. člen Ustave,¹ 62. člen Zakona o splošnem upravnem postopku (v nadaljevanju ZUP)² in drugi odstavek 223. člena Uredbe o upravnem poslovanju (v nadaljevanju UUP).³ Poslovanje ocenjuje kot diskriminatorno, ker večinski del prebivalstva ni deležen enakopravne obravnave v primerjavi z državljani, ki ne živijo na narodnostno mešanem območju. Za slovensko govoreče prebivalstvo je rešitev nesprejemljiva in žaljiva.

Oster očitek o protipravni ureditvi izvajanja overitev na upravnih enotah, ki imajo sedež na dvojezičnem območju, je treba primarno osvetliti z vidika normativnih obveznosti iz Ustave in zakonov, saj so navedbe v pobudi Državnega sveta v tem delu pomanjkljive in kot take lahko zavajajoče.

Ustava Republike Slovenije v 11. členu določi, da je uradni jezik v Sloveniji slovenščina, na območjih občin, v katerih živita italijanska in madžarska narodna manjšina, pa je uradni jezik tudi italijanščina ali madžarščina.

Navajanje in sklicevanje na pravila 62. člena ZUP ni pravno korektno. Omenjeni postopkovni predpis se namreč uporablja pri odločanju v upravnih zadevah. Z drugimi besedami, pravila zakona urejajo poslovanje organov pri vodenju upravnega postopka, ki se konča z izdajo upravnega akta. Kljub temu z vidika domnevnih neustavnosti pri izdaji potrdil ni zanemarljivo, da zakon uporabo italijanskega in madžarskega jezika na dvojezičnem območju veže na vložitev (pisne ali ustne) vloge v omenjenem jeziku, ampak tudi, da se odločbe, ki se izdajo na dvojezičnem območju, vedno izdajo v obeh uradnih jezikih, če se izdajo brez t.i. zaslišanja oziroma predhodne komunikacije stranke z organom. Zato na dvojezičnem območju vsi

¹ Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97 – UZS68, 66/00 – UZ80, 24/03 – UZ3a, 47, 68, 69/04 – UZ14, 69/04 – UZ43, 69/04 – UZ50, 68/06 – UZ121,140,143, 47/13 – UZ148, 47/13 – UZ90,97,99 in 75/16 – UZ70a.

² Uradni list RS, št. 24/06 – UPB2, NPB6, 105/06 – ZUS-1, 126/07, 65/08, 8/10 in 82/13).

³ Uradni list RS, št. 20/05, 106/05, 30/06, 86/06, 32/07, 63/07, 115/07, 31/08, 35/09, 58/10, 101/10 in 81/13.

prebivalci na primer vedno dobijo odločbe o dohodnini v obeh jezikih. Še več, pripadnikom italijanske in madžarske narodne manjšine v duhu ustave, ki s pravili tako imenovane pozitivne diskriminacije varuje narodno manjšino in njene pravice, zakon dovoljuje, da italijanski in madžarski jezik uporabljajo pred katerikoli organom v Republiki Sloveniji (peti odstavek 62. člena ZUP), ki odločba o upravnih zadevah.

Pri poslovanju upravnih organov se pravila ZUP o rabi jezika dopolnjujejo z Zakonom o državni upravi (v nadaljevanju ZDU-1). Zato je pri opravljanju t.i. materialnih dejanj, med katere sodi tudi izdajanje potrdil in opravljanje upravnih overitev, treba postopati v skladu z ZDU-1. Čeprav ta na dvojezičnem območju ureja poslovanje bistveno podobno kot ZUP, je na njegovi podlagi izdana UUP, ki v 223. členu podrobneje uredi zadevno poslovanje. UUP v prvem odstavku 223. člena, ki ga pobuda ne navede, določi, da se na območjih občin, kjer živi italijanska in madžarska narodna manjšina uporabljajo obrazci, prejemne stampiljke, žigi v obeh uradnih jezikih, v obeh jezikih se izdajajo tudi potrdila iz uradnih evidenc. Prav tako morajo biti v obeh uradnih jezikih vedno natisnjene sestavine uradnega dokumenta, kot je npr. glava dokumenta, številka, datum ipd. (drugi odstavek 223. člena UUP). Obveznost organov, da na dvojezičnem območju izdajajo potrdila v obeh uradnih jezikih, dodatno dopolni Pravilnik o izvrševanju Uredbe o upravnem poslovanju (v nadaljevanju PIUUP),⁴ ki v 51. členu določi, da se potrdila o overitvi na dvojezičnem območju izdajajo v slovenskem in italijanskem oziroma madžarskem jeziku. Dejstvo, da morajo upravni organi na dvojezičnem območju poslovati v obeh uradnih jezikih, sicer izhaja tudi iz drugih normativnih obveznosti, ki prav tako odkazujejo na zavedanje vlade k spoštovanju 11. člena Ustave in zagotavljanju enakovrednosti obeh uradnih jezikov, npr. pri uporabi dvojezične ovojnice za osebno vročanje (172. člen UUP), pri elektronski komunikaciji v upravnih zadevah (180. člen UUP), pri zagotavljanju dvojezične knjige pripomb in pohval (6. člen PIUUP), pri uporabi logotipa organa (5. člen Uredbe o celostni grafični podobi Vlade in drugih organov državne uprave)⁵ ipd.

Omenjene določbe ustave, zakonov in podzakonskih aktov so nespremenjene od uveljavitve posameznega normativnega akta. V primeru ZUP od leta 2000, ZDU-1 od leta 2002 in UUP od leta 2005. V skladu z navedenimi predpisi so organi na dvojezičnem območju dolžni poslovati v obeh uradnih jezikih. Gre za ustaljen in uveljavljen način poslovanja, ki ni nikakršna pravna ali siceršnja novost. Glede overitvenih potrdil velja opozoriti, da so do uvedbe elektronske evidence overitev, upravne enote na dvojezičnem območju uporabljale potrdila v obliki dvojezičnih stampilk, z uvedbo elektronske evidence in vzpostavitvijo elektronske podpore procesu, pa se je omogočil izpis potrdila. Z nadgradnjo aplikativne rešitve za podporo izvajanja overitev v januarju 2017 se je zgolj omogočilo, da se na dvojezičnih območjih izdajajo potrdila v obeh jezikih, saj so se do uveljavitve aplikativne spremembe izdajale le v slovenskem jeziku.

Glede na zavezujočo določbo UUP glede izdaje potrdil, ki jo v delu, ki se nanaša na potrdila o overitvi še dopolni PIUUP, ni mogoče postopati drugače kot upravne enote tudi postopajo. Takšna praksa nikoli ni bila problematizirana, niti s strani teritorialnih in drugih državnih organov niti s strani uporabnikov upravnih storitev ali predstavnikov stroke, ki jih pobuda omeni, vendar jih ne navede. Neproblematičnost ureditve velja še toliko bolj z vidika očitane diskriminatorne obravnave večinskega slovenskega naroda. Na poslovanje upravnih organov na dvojezičnem območju so se nanašala le opozorila predstavnikov italijanske in madžarske narodne manjšine v Državnem zboru Republike Slovenije, ki sta opozarjala na dejansko neuporabo italijanskega in madžarskega jezika v javnem življenju, ker pripadniki manjšine uporabljajo slovenski jezik, ker tako lažje uveljavljajo svoje interese. O nedovoljeni (negativni) diskriminaciji pripadnikov narodne manjšine ni bilo govora. V primeru izvajanja upravnih overitev na dvojezičnem območju bi prav pripadniki narodne manjšine lahko prerekli dejstvu, da se potrdila krajše časovno obdobje niso izdajala tudi v jeziku narodne manjšine, pa tega niso storili. Zato je nerazumljiv

⁴ Uradni list RS, št. 75/05, 86/06, 47/08 in 58/10.

⁵ Uradni list RS, št. 58/10 in 57/11.

očitek, da so z omogočanjem izdaje overitvenih potrdil v obeh uradnih jezikih diskriminirani pripadniki večinskega naroda. Izhajajoč iz 11. člena Ustave se dvojezičnost zagotavlja na delu teritorija Republike Slovenije, kjer živita italijanska in madžarska narodna manjšina, zato ni mogoča drugačna interpretacija, kot da organi, ki imajo na tem območju sedež, zagotavljajo uporabnikom njihovih storitev, ne glede na narodno pripadnost ali državljanstvo, drugačno obravnavo, kot organi, ki imajo sedež izven dvojezičnega območja. To velja tako za večinsko prebivalstvo, kot narodno manjšino. Eni in drugi morajo upoštevati posebnosti, ki izhajajo iz zagotovljene dvojezičnosti in ne morejo uspešno zahtevati, da se dokumenti na dvojezičnem območju ne izdajajo z elementi, ki označujejo dvojezičnost, npr. le s slovensko ali madžarsko označitvijo organa, enojezično štampljko ipd. Pri tem ni odločilno, ali stranka v postopku prebiva na dvojezičnem območju, ampak ali ima organ, pri katerem se vodi postopek sedež na dvojezičnem območju oziroma ali se storitev izvaja na dvojezičnem območju, saj prav to v tem delu determinira način njegovega poslovanja. Glede na to, da večinski in manjšinski narod na dvojezičnem območju živita v sožitju, je težko sprejemljiva trditev, da je dvojezično poslovanje (zgolj) pri izvajanju upravnih overitev žaljivo za večinski narod. Še toliko bolj, ker se na dvojezičnem območju ves čas izdajajo tudi druga dvojezična potrdila, ki pa v pobudi sploh niso omenjena.

Upoštevaje navedeno je treba brezpogojno zavrnilo očitke, da se z ureditvijo dvojezičnega poslovanja pri izvajanju upravnih overitev krši pravila ustave in zakonov. Če se potrdila o overitvi na dvojezičnem območju izdajo v obeh jezikih o prikrajšanju, diskriminaciji ali celo žalitvi in sramotni obravnavi večinskega ali manjšinskega naroda ni mogoče govoriti. Ni videti pravno prepričljivega razloga, da bi organi na dvojezičnem območju osebam, ki uporabljajo slovenski jezik, obvezno izdajali potrdila v slovenskem jeziku, tistim, ki uporabljajo drug uradni jezik, pa v slovenskem in italijanskem oziroma madžarskem. Enim in drugim se zagotavlja možnost uporabe svojega jezika, zato z izdajo dvojezičnega potrdila niso prikrajšani, varuje pa se njihov ustavno in zakonsko določen pravni položaj. Čeprav za odgovor na pobudo ni bistveno, je treba upoštevati tudi, da se potrdila pogosto izdajajo na pretiskanih obrazcih, zato tako ravnanje ni le zakonito, ampak tudi ekonomično, saj ni treba razlikovati med dvema vrstama obrazcev.